

КОНВЕНЦИЯ

против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание

Приета от ОС на ООН на 10.12.1984 г. Ратифицирана с Указ № 3384 на Държавния съвет от 9.10.1986 г. - ДВ, бр. 80 от 1986 г. В сила за България от 26.06.1987 г. Издадена от Министерството на външните работи, обн., бр. 42 от 3.06.1988 г., изм. и доп., бр. 19 от 24.02.1995 г.

Държавите - страни по тази конвенция,

като вземат под внимание, че в съответствие с принципите, провъзгласени в Устава на Организацията на обединените нации, признаването на равните и неотменни права на всички членове на човешката общност е основата на свободата, справедливостта и мира в света,

като признават, че тези права произтичат от достойнството, присъщо на човешката личност,

като вземат под внимание задължението на държавите, в съответствие с устава, в частност чл. 55, да съдействат за всеобщо уважение и спазване на правата на човека и на основните свободи,

като вземат предвид чл. 5 на Всеобщата декларация за правата на човека и чл. 7 на Международния пакт за граждански и политически права, според които никой не трябва да бъде подлаган на изтезания или на други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание,

като вземат предвид също така Декларацията за защита на всички лица от подлагане на изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, приета от Общото събрание на 9 декември 1975 г.,

в желанието си да засилят ефективността на борбата срещу изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание в целия свят,

се договориха за следното:

ЧАСТ ПЪРВА

Член 1

1. За целите на тази конвенция терминът "изтезание" означава всяко действие, с което умишлено се причинява силно физическо или психическо страдание или болка на дадено лице, за да се получат от него или от трето лице сведения или признания, за да бъде то наказано за действие, което то или трето лице е извършило или в извършването на което е

заподозряно, или за да бъде то или трето лице сплашвано или принуждавано, или по каквато и да е причина, основаваща се на каквато и да е дискриминация, когато такава болка или страдание се причинява от длъжностно лице или друго официално действащо лице или по негово подстрекателство или с негово явно или мълчаливо съгласие. В това определение не се включват болката и страданието, които произтичат единствено от законни санкции и които са присъщи на тези санкции или настъпват случайно при тях.

2. Този член не засяга никой международен договор или национално законодателство, което съдържа или може да съдържа разпоредби с по-широко приложение.

Член 2

1. Всяка държава - страна по конвенцията, предприема ефективни законодателни, административни, съдебни и други мерки за предотвратяване на изтезания на всяка територия под нейна юрисдикция.

2. Никакви изключителни обстоятелства от какъвто и да е характер, било то състояние на война или заплаха от война, вътрешна политическа нестабилност или каквото и да е друго извънредно положение, не могат да служат като оправдание за изтезания.

3. Заповед от висшестоящо длъжностно лице или от държавен орган не може да служи като оправдание за изтезания.

Член 3

1. Никоя държава - страна по конвенцията, не може да експулсира, връща ("refouler") или екстрадира лице в друга държава, когато има сериозни основания да се счита, че то би било в опасност да бъде подложено на изтезания.

2. За да се определи дали има такива основания, компетентните власти вземат под внимание всички отнасящи се до въпроса обстоятелства, включително, в зависимост от случая, съществуването в дадената държава на системно повтарящи се сериозни, груби или масови нарушения на правата на човека.

Член 4

1. Всяка държава - страна по конвенцията, поема задължението всички прояви на изтезания да бъдат считани за престъпления според наказателното ѝ право. Същото се отнася и за опит да се извърши изтезание, както и за действие на което и да е лице, представляващо съучастие или участие в изтезаване.

2. Всяка държава - страна по конвенцията, определя наказания, съответстващи на тези престъпления, като се отчита тежкия им характер.

Член 5

1. Всяка държава - страна по конвенцията, взема такива мерки, които могат да се окажат необходими, за да постави под своя юрисдикция престъпленията по чл. 4 в следните случаи:

а) когато престъпленията са извършени на територия, намираща се под нейна юрисдикция, или на борда на морски или въздухоплавателен съд, регистриран в тази държава;

б) когато предполагаемият извършител на престъплението е гражданин на тази държава;

в) когато жертвата е гражданин на тази държава и ако тази държава счита това за целесъобразно.

2. Всяка държава - страна по конвенцията, взема също така мерки, които могат да се окажат необходими, за да постави под своя юрисдикция такива престъпления в случаите, когато предполагаемият извършител на престъплението се намира на територия под нейна юрисдикция и тя не го екстрадира в съответствие с чл. 8 в някоя от държавите, посочени в т. 1 на този член.

3. Тази конвенция не изключва наказателна юрисдикция, упражнявана в съответствие с вътрешното законодателство.

Член 6

1. Убеждавайки се, след проучване на информацията, с която разполага, че обстоятелствата изискват това, всяка държава - страна по конвенцията, на чиято територия се намира лице, заподозряно в извършване на някое от престъпленията по чл. 4, задържа това лице или предприема други правни мерки, за да осигури неговото присъствие. Задържането и другите правни мерки трябва да бъдат в съответствие със законодателството на тази държава, но могат да продължат само толкова време, колкото е необходимо за образуване на наказателно производство или започване на производство за екстрадиране.

2. Такава държава предприема незабавно предварително следствие за установяване на фактите.

3. На всяко лице, задържано съгласно т. 1 на този член, се оказва съдействие за незабавно установяване на контакт с най-близкия съответен представител на държавата, чийто гражданин е това лице, а в случай, че е лице без гражданство, с представителя на държавата, в която е неговото обичайно местожителство.

4. Когато една държава задържи лице в съответствие с този член, тя незабавно уведомява държавите, посочени в т. 1 на чл. 5, за факта, че такова лице е задържано, и за обстоятелствата, въз основа на които е задържано. Държавата, която провежда

предварителното следствие, предвидено в т. 2 на този член, незабавно съобщава заключенията си на тези държави и посочва дали възнамерява да упражни своя юрисдикция.

Член 7

1. Ако държава - страна по конвенцията, не екстрадира лице, намиращо се на територия под нейна юрисдикция и заподозряно в извършване на престъпление по чл. 4 , то тя предава делото в случаите, посочени в чл. 5 на своите компетентни органи за наказателното преследване.

2. Тези компетентни органи вземат решение по същия начин, както при случаите с всяко тежко престъпление от общ характер съобразно законодателството на тази държава. В случаите, посочени в т. 2 на чл. 5 , изискванията, предявявани по отношение на доказателствата, необходими за наказателно преследване и осъждане, в никакъв случай не трябва да бъдат по-малко строги от тези, които важат за случаите по чл. 5, т. 1 .

3. На всяко лице, подведено под наказателна отговорност във връзка с което и да е от престъпленията по чл. 4 , се гарантира справедливо отношение на всички фази на наказателното производство.

Член 8

1. Престъпленията по чл. 4 се считат подлежащи на включване като престъпления, за които се предвижда екстрадиране, във всеки договор за екстрадиция между държави - страни по конвенцията. Държавите страни по конвенцията, се задължават да включват такива престъпления като престъпления, за които се предвижда екстрадиране, във всеки договор за екстрадиция, който те сключват помежду си.

2. Ако държава - страна по конвенцията, която поставя като условие за екстрадирането съществуването на договор, получи искане за екстрадиция от друга държава - страна по конвенцията, с която тя не е обвързана с договор за екстрадиция, тя може да счита тази конвенция за правно основание за екстрадиране по отношение на такива престъпления. Екстрадицията се осъществява в съответствие с другите условия, предвидени от законодателството на държавата, към която е отправено искането за екстрадиция.

3. Държавите - страни по конвенцията, които не поставят като условие за екстрадирането съществуването на договор, разглеждат такива престъпления в отношенията помежду си като престъпления, за които се предвижда екстрадиране в съответствие с условията, предвидени от законодателството на държавата, към която е отправено искане за екстрадиция.

4. За целите на екстрадицията такива престъпления се разглеждат между държавите - страни по конвенцията, като извършени не само на мястото на извършването, но също и на територията на държавите, от които се изисква да установят своята юрисдикция в съответствие с чл. 5.

Член 9

1. Държавите - страни по конвенцията, си оказват взаимно най-пълна помощ във връзка с наказателно-процесуални действия, предприети по отношение на престъпленията по чл. 4 , включително предоставяне на всички доказателства, с които те разполагат и които са необходими за съдебното производство.

2. Държавите - страни по конвенцията, изпълняват задълженията си по т. 1 на този член в съответствие с всеки договор за правна помощ, който може да съществува между тях.

Член 10

1. Всяка държава - страна по конвенцията, осигурява включването на обучение и информация относно забраната на изтезанията като неразделна част в подготовката на персонала на правоприлагащите органи, граждански или военни, на медицинския персонал, на длъжностните и други лица, които могат да са свързани със задържането, разпита или третирането на лице, подложено на каквато и да е форма на задържане или лишаване от свобода.

2. Всяка държава - страна по конвенцията, включва тази забрана в правилата или инструкциите относно задълженията и функциите на всички тези лица.

Член 11

Всяка държава - страна по конвенцията, прави системен преглед на правилата, инструкциите, методите и практиката при разпит, както и на условията на задържането и отношението към лицата, подложени на каквато и да е форма на задържане или лишаване от свобода на територия под нейна юрисдикция с цел да се предотвратят каквито и да е случаи на изтезаване.

Член 12

Всяка държава - страна по конвенцията, осигурява бързо и безпристрастно разследване от страна на компетентните си органи на всички случаи, когато има достатъчно основания да се предполага, че на територия под нейна юрисдикция е било извършено изтезание.

Член 13

Всяка държава - страна по конвенцията, осигурява всяко лице, което твърди, че е било подложено на изтезания на територия под нейна юрисдикция, правото да подаде жалба пред нейните компетентни власти и жалбата да бъде бързо и безпристрастно разгледана от тези власти. Тя взема мерки за осигуряване на защита на жалбоподателя и свидетелите срещу всякакво малтретиране или заплашване вследствие на неговата жалба или на свидетелски показания.

Член 14

1. В своята правна система всяка държава - страна по конвенцията, осигурява правото на жертвата на изтезания да бъде обезщетена и да има предвидено от законодателството право на справедливо и адекватно обезщетение, включително средства за възможно най-пълна реабилитация. В случай на смърт на жертвата, настъпила в резултат на изтезания, правото на обезщетение се предоставя на лицата, които са били на нейна издръжка.

2. Нищо в този член не лишава жертвата или други лица от право на обезщетение, което може да се предвижда в национално законодателство.

Член 15

Всяка държава - страна по конвенцията, осигурява да не се използва като доказателство в което и да е съдебно производство каквото и да е изявление, с изключение на случаите, когато то се използва срещу лице, обвинено в прилагане на изтезания, като доказателство, че такова изявление е било направено.

Член 16

1. Всяка държава - страна по конвенцията, се задължава да предотвратява на териториите под нейна юрисдикция други прояви на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, които не влизат в определението за изтезание, съдържащо се в чл. 1, когато те са извършени от държавен служител или друго официално действащо лице или по негово подстрекателство, или с негово явно или мълчаливо съгласие. В частност задълженията, съдържащи се в чл. 10, 11, 12 и 13, се прилагат, като терминът "изтезание" се заменя с "други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание".

2. Разпоредбите на тази конвенция не засягат разпоредбите на който и да е друг международен договор или национално законодателство, които забраняват жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание или се отнасят до екстрадиция или експулсиране.

ЧАСТ ВТОРА

Член 17

1. Създава се Комитет срещу изтезанията (наричан по-нататък "комитета"), който ще изпълнява долуизредените функции. Комитетът се състои от десет експерти, притежаващи високи морални качества и призната компетентност в областта на правата на човека, които ще работят в лично качество. Експертите се избират от държавите - страни по конвенцията, като се следи за справедливо географско разпределение и се има предвид целесъобразността от участието и на лица, притежаващи юридически опит.

2. Членовете на комитета се избират с тайно гласуване измежду включени в списък

лица, определени от държавите - страни по конвенцията. Всяка държава - страна по конвенцията, може да издигне една кандидатура на свой гражданин. Държавите - страни по конвенцията, вземат предвид целесъобразността от издигане на кандидатури на лица, които са също членове на Комитета по правата на човека, учреден в съответствие с Международния пакт за граждански и политически права, и които изразяват желание да работят в Комитета срещу изтезанията.

3. Избори за членове на комитета се провеждат на заседания на държавите - страни по конвенцията, свиквани от Генералния секретар на Организацията на обединените нации веднъж на 2 години. На тези заседания, чийто кворум се образува от две трети от държавите - страни по конвенцията, за членове на комитета се избират кандидатите, които са получили най-много гласове и абсолютното мнозинство на гласовете на присъстващите и участващи в гласуването представители на държавите - страни по конвенцията.

4. Първоначалните избори се провеждат не по-късно от 6 месеца след датата на влизане в сила на тази конвенция. Най-малко 4 месеца преди датата на поредните избори Генералният секретар на Организацията на обединените нации изпраща писмо до държавите - страни по конвенцията, с предложение да представят своите кандидатури в срок от 3 месеца. Генералният секретар съставя по азбучен ред списък на всички кандидати, посочени по този начин, с указание кои държави - страни по конвенцията, са ги определили и представя този списък на държавите - страни по конвенцията.

5. Членовете на комитета се избират за срок от 4 години. Те могат да бъдат преизбрани, ако отново са предложени. Срокът на пълномощието на пет члена обаче, избрани при първите избори, изтича в края на двугодишен период; веднага след първите избори имената на тези пет члена се определят по жребий от председателя на заседанието, свикано съгласно т. 3 на този член.

6. В случай на смърт или на подаване на оставка на член на комитета или поради невъзможност да изпълнява функциите си по някаква друга причина държавата - страна по конвенцията, която го е определила, назначава друг свой гражданин за експерт за останалата част от мандата с одобрението на мнозинството от държавите - страни по конвенцията. Кандидатурата се счита за одобрена, ако половината или повече от държавите - страни по конвенцията, не отговорят отрицателно в срок от 6 седмици след получаването на информацията от Генералния секретар на Организацията на обединените нации за предложеното назначение.

7. (Отм. - ДВ, бр. 19 от 1995 г.) Държавите - страни по конвенцията, поемат разходите на членовете на комитета за периода на изпълнение на функциите им в комитета.

Член 18

1. Комитетът избира своите длъжностни лица за срок от 2 години. Те могат да бъдат преизбрани.

2. Комитетът определя свои собствени процедурни правила, но в тези правила между другото трябва да се предвижда следното:

а) шест члена представляват кворум;

б) решения на комитета се вземат при мнозинство на гласовете на присъстващите членове.

3. Генералният секретар на Организацията на обединените нации осигурява на комитета персонала и условията, необходими за ефективно изпълнение на функциите му в съответствие с тази конвенция.

4. (Нова - ДВ, бр. 19 от 1995 г.) Членовете на комитета, създаден по настоящата конвенция, ще получават заплащане с одобрението на Общото събрание от средствата на Организацията на обединените нации по споразумение и при условия, определени от Общото събрание.

5. (Отм., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 19 от 1995 г.) Генералният секретар на Организацията на обединените нации свиква първото заседание на комитета. След първото си заседание комитетът заседава тогава, когато е предвидено в процедурните правила.

Член 19

1. Държавите - страни по конвенцията, представят на комитета чрез Генералния секретар на Организацията на обединените нации доклади за взетите от тях мерки за изпълнение на задълженията им по тази конвенция в течение на 1 година след влизането в сила на конвенцията за съответната държава - страна по конвенцията. След това държавите - страни по конвенцията, представят веднъж на 4 години допълнителни доклади за всички взети нови мерки и други доклади, които комитетът може да поиска.

2. Генералният секретар на Организацията на обединените нации изпраща тези доклади на всички държави - страни по конвенцията.

3. Всеки доклад се разглежда от комитета, като той може да направи общи забележки по доклада, които счита за целесъобразни и които той предава на съответната държава - страна по конвенцията. Тази държава - страна по конвенцията, може да отговори с всякакви забележки, които тя счете за уместни.

4. Комитетът може по свое усмотрение да реши да включи всяка забележка, която е направил в съответствие с т. 3 на този член, заедно с отговорите по нея, получени от съответната държава - страна по конвенцията, в своя годишен доклад, изготвен в съответствие с чл. 24. По искане на съответната държава - страна по конвенцията, комитетът може също така да включи копие от доклада, представен съгласно т. 1 на този член.

Член 20

1. Ако комитетът получи достоверна информация, която по негова преценка съдържа обосновани данни за системно прилагане на изтезания на територията на държава - страна

по конвенцията, комитетът предлага на тази държава - страна по конвенцията, да сътрудничи при проучването на тази информация и за тази цел да представи свои забележки по нея.

2. Като взема предвид всички забележки, които могат да бъдат представени от съответната държава - страна по конвенцията, както и всяка друга отнасяща се до случая информация, която има на разположение, комитетът може, ако счете това за целесъобразно, да възложи на един или на няколко свои членове да проведат поверително разследване и спешно да представят на комитета съответен доклад.

3. Ако съгласно т. 2 на този член се провежда разследване, комитетът търси сътрудничеството на съответната държава - страна по конвенцията. По споразумение с тази държава - страна по конвенцията, такова разследване може да включи посещение на нейна територия.

4. След като проучи заключенията на своя член или членове, представени съгласно т. 2 на този член, комитетът предава тези заключения на съответната държава - страна по конвенцията, заедно с всички бележки или предложения, които счита за целесъобразни с оглед на създаденото положение.

5. Цялата работа на комитета съгласно т. 1 - 4 на този член е от поверителен характер и на всички етапи на тази работа се търси сътрудничеството на държавата - страна по конвенцията. След завършване на такава работа по разследване, проведено съгласно т. 2, комитетът може след консултации със съответната държава - страна по конвенцията, да вземе решение за включване на кратък отчет за резултатите от тази работа в своя годишен доклад, който се изготвя съгласно чл. 24 .

Член 21

1. По силата на този член всяка държава - страна по конвенцията, може по всяко време да заяви, че тя признава компетентията на комитета да получава и разглежда съобщения, в които една държава - страна по конвенцията, твърди, че друга държава - страна по конвенцията, не изпълнява задълженията си по тази конвенция. Такива съобщения могат да се приемат и разглеждат съгласно процедурата, изложена в този член, само ако са представени от държава - страна по конвенцията, която е декларирала, че признава по отношение на себе си компетентията на комитета. Комитетът няма да разглежда съобщения по този член, ако те се отнасят за държава - страна по конвенцията, която не е направила такава декларация. Съобщения, получени съгласно този член, се разглеждат по следната процедура:

а) ако държава - страна по конвенцията, счита, че друга държава - страна по конвенцията, не изпълнява разпоредбите на тази конвенция, тя може с писмено съобщение да постави този въпрос на вниманието на тази държава. В срок от 3 месеца след датата на получаване на съобщението държавата, получила съобщението, представя в писмена форма на държавата, изпратила съобщението, пояснение или друга декларация, изясняваща въпроса, включвайки, доколкото е възможно и уместно, съобщение за вътрешната процедура и за взетите, предстоящи или възможни мерки по

въпроса;

b) ако въпросът не се разреши задоволително за двете държави - страни по конвенцията, в срок от 6 месеца след получаването на първоначалното съобщение от получилата го държава, всяка една от тези държави има право да отнесе въпроса до комитета, уведомявайки за това комитета и другата държава;

c) комитетът се занимава с въпроса, отнесен към него по силата на този член, само след като се увери, че всички вътрешни мерки са били взети и изчерпани в дадения случай, в съответствие с общоприетите принципи на международното право. Това правило не се прилага в случаите, когато вземането на такива мерки неоправдано се забавя или когато е малко вероятно мерките да окажат ефективна помощ на лицето, жертва на нарушението на тази конвенция;

d) при разглеждане на съобщения по този член комитетът провежда заседания при закрити врата;

e) без да се нарушават разпоредбите на буква "с", комитетът предлага посредничеството си на съответните държави - страни по конвенцията, с оглед да се постигне благоприятно за двете страни уреждане на въпроса на основата на зачитане на задълженията, предвидени в тази конвенция. За тази цел комитетът може при необходимост да учреди специална помирителна комисия;

f) по всеки въпрос, отнесен към него по силата на този член, комитетът може да призове съответните страни по конвенцията, посочени в буква "b", да представят всякаква отнасяща се към случая информация;

g) съответните държави - страни по конвенцията, посочени в буква "b", имат право да бъдат представени, когато въпросът се разглежда от комитета, и да правят устни и (или) писмени изявления;

h) в срок от 12 месеца след датата на уведомяването, посочено в буква "b", комитетът представя доклад:

I. ако е постигнато решение в рамките на условията на буква "e", комитетът се ограничава в доклада си до кратко изложение на фактите и постигнатото решение;

II. ако не е постигнато решение в рамките на условията на буква "e", комитетът се ограничава в доклада си до кратко изложение на фактите; писмените изявления и протокол от устните изявления, направени от съответните държави - страни по конвенцията, се прилагат към доклада.

По всеки въпрос докладът се изпраща на съответните държави - страни по конвенцията.

2. Разпоредбите на този член влизат в сила, когато пет държави - страни по конвенцията, направят декларации в съответствие с т. 1 на този член. Такива декларации

се депозират от държавите - страни по конвенцията, при Генералният секретар на Организацията на обединените нации, който препраща копия от тях до другите държави - страни по конвенцията. Декларация може да бъде оттеглена по всяко време чрез нотификация до Генералният секретар. Такова оттегляне не засяга разглеждането на който и да е въпрос, предмет на съобщение, което вече е предадено съгласно този член; никакво последващо съобщение от която и да е държава - страна по конвенцията, няма да бъде прието по този член, след като Генералният секретар получи нотификацията за оттегляне на декларацията, освен ако съответната държава - страна по конвенцията, е направила нова декларация.

Член 22

1. Държавата - страна по конвенцията, може в съответствие с този член да заяви по всяко време, че признава компетентията на комитета да получава и разглежда съобщения пряко от или от името на лица под нейна юрисдикция, които твърдят, че са жертва на нарушаване на разпоредбите на конвенцията от страна на държава - страна по конвенцията. Комитетът няма да приема никакви съобщения, ако те се отнасят до държава - страна по конвенцията, която не е направила такава декларация.

2. Комитетът счита за неприемливо всяко съобщение по този член, което е анонимно или което по негово мнение представлява злоупотреба с правото да се представят такива съобщения или е несъвместимо с разпоредбите на тази конвенция.

3. Без да се нарушават разпоредбите на т. 2, комитетът довежда всички съобщения, които са му представени съгласно този член, до знанието на държавата, страна по тази конвенция, която е направила декларация по т. 1 и за която се твърди, че нарушава разпоредбите на конвенцията. В срок от 6 месеца уведомената държава представя на комитета писмени обяснения или заявления, изясняващи въпроса и евентуалните мерки, които тази държава би могла да вземе.

4. Комитетът разглежда получените в съответствие с този член съобщения, като взема под внимание цялата информация, която му е предоставена от дадено лице или от негово име и от съответната държава - страна по конвенцията.

5. Комитетът не разглежда никакви съобщения от дадено лице съгласно този член, ако не се убеди, че:

а) същият въпрос не е разгледан и не се разглежда по някаква друга процедура за международно разследване или решаване на спорове;

б) лицето е изчерпало всички налични вътрешни средства за правна защита; това правило не важи за случаите, когато прилагането на такива мерки неоправдано се забавя или е малко вероятно да подпомогне ефективно лицето, което е жертва на нарушаването на тази конвенция.

6. При разглеждане на съобщения по този член комитетът провежда заседанията си при закрити врата.

7. Комитетът изпраща своето становище на съответната държава - страна по конвенцията, и на даденото лице.

8. Разпоредбите на този член влизат в сила, когато пет държави - страни по конвенцията, направят декларации в съответствие с т. 1 на този член. Такива декларации се депозират от държавите - страни по конвенцията, при Генералния секретар на Организацията на обединените нации, който препраща копия от тях на другите държави - страни по конвенцията. Декларация може да бъде оттеглена по всяко време чрез нотификация до Генералния секретар. Такова оттегляне не засяга разглеждането на който и да е въпрос, предмет на съобщение, което вече е предадено съгласно този член; никакво последващо съобщение от дадено лице или от негово име няма да бъде прието по този член, след като Генералният секретар получи нотификация за оттегляне на декларацията, освен ако съответната държава - страна по конвенцията, е направила нова декларация.

Член 23

Членовете на комитета и на специалните помирителни комисии, които могат да бъдат назначени съгласно чл. 21, т. 1, буква "е" , имат право на улеснения, привилегии и имунитети на експерти, извършващи поръчения на ООН, така както това е предвидено в съответните раздели на конвенцията за привилегиите и имунитетите на ООН.

Член 24

Комитетът представя на държавите - страни по конвенцията, и на Общото събрание на ООН годишен доклад за извършената съгласно тази конвенция работа.

ЧАСТ ТРЕТА

Член 25

1. Тази конвенция е открита за подписване от всички държави.
2. Тази конвенция подлежи на ратифициране. Ратификационните документи се депозират при Генералния секретар на Организацията на обединените нации.

Член 26

Всички държави могат да се присъединят към тази конвенция. Присъединяването се извършва чрез депозиране на документ за присъединяване при Генералния секретар на Организацията на обединените нации.

Член 27

1. Тази конвенция влиза в сила на тридесетия ден от датата на депозиране при Генералния секретар на Организацията на обединените нации на двадесетия

ратификационен документ или документ за присъединяване.

2. За всяка държава, която ратифицира тази конвенция или се присъедини към нея след депозирането на двадесетия ратификационен документ или документ за присъединяване, тази конвенция влиза в сила на тридесетия ден, след като тази държава депозира своя ратификационен документ или документ за присъединяване.

Член 28

1. Всяка държава може по време на подписването или ратифицирането на тази конвенция или присъединяването към нея да декларира, че не признава компетенцията на комитета, предоставена му по силата на чл. 20 .

2. Всяка държава - страна по конвенцията, която е направила резерви съгласно т. 1 на този член, може по всяко време да оттегли своите резерви чрез нотификация до Генералния секретар на ООН.

Член 29

1. Всяка държава - страна по тази конвенция, може да предложи поправка и да я регистрира при Генералния секретар на ООН. Генералният секретар след това препраща предложената поправка на държавите - страни по конвенцията, с молба да го уведомят дали подкрепят свикване на конференция на държавите - страни по конвенцията, с цел разглеждане на това предложение и провеждане на гласуване по него. Ако в срок от 4 месеца от датата на изпращане на такова съобщение поне една трета от държавите - страни по конвенцията, се произнесат за свикване на такава конференция, Генералният секретар свиква конференцията под егидата на ООН. Всяка поправка, приета с мнозинство от държавите - страни по конвенцията, които присъстват и участват в гласуването на конференцията, се представя от Генералния секретар на всички държави - страни по конвенцията, за приемане.

2. Поправка, приета съгласно т. 1 на този член, влиза в сила, когато две трети от държавите - страни по тази конвенция, уведомят Генералния секретар на ООН, че са приели тази поправка в съответствие с конституционните си изисквания.

3. Когато поправките влязат в сила, те стават задължителни за държавите - страни по конвенцията, които са ги приели, като за другите държави - страни по конвенцията, остават задължителни разпоредбите на тази конвенция и всички предшестващи поправки, които те са приели.

Член 30

1. Всеки спор между две или повече държави - страни по конвенцията, относно тълкуването и прилагането на тази конвенция, който не може да бъде разрешен по пътя на преговори, се предава по молба на една от тях на арбитраж. Ако в рамките на 6 месеца от датата на подаване на молбата за арбитраж страните не са в състояние да постигнат съгласие по въпроса за организирането на арбитража, всяка от тях може да отнесе спора с

молба до Международния съд съгласно статута на съда.

2. Всяка държава при подписване или ратифициране на тази конвенция или при присъединяване към нея може да заяви, че не се счита обвързана с разпоредбите на т. 1 на този член. Другите държави - страни по конвенцията, не са обвързани с т. 1 на този член по отношение на държавата, направила такава резерва.

3. Всяка държава - страна по конвенцията, която е направила резерва съгласно т. 2 на този член, може по всяко време да оттегли резервата си чрез нотификация до Генералния секретар на ООН.

Член 31

1. Държава - страна по конвенцията, може да денонсира тази конвенция чрез писмена нотификация, адресирана до Генералния секретар на Организацията на обединените нации. Денонсирането влиза в сила 1 година след датата на получаване на нотификацията от Генералния секретар.

2. Такова денонсиране не освобождава държавата - страна по конвенцията, от задълженията ѝ по тази конвенция по отношение на всяко действие или бездействие, извършено преди датата на влизането на денонсирането в сила, и денонсирането по никакъв начин не препятства продължаващото разглеждане на всеки въпрос, който комитетът е започнал да разглежда преди датата на влизането на денонсирането в сила.

3. След датата, на която денонсирането от държава - страна по конвенцията, влиза в сила, комитетът не започва разглеждане на никакъв нов въпрос, отнасящ се до тази държава.

Член 32

Генералният секретар на Организацията на обединените нации информира всички държави - членки на ООН, и всички държави, които са подписали тази конвенция или са се присъединили към нея, за:

- а) подписвания, ратификации и присъединявания в съответствие с чл. 25 и 26;
- б) датата на влизане в сила на тази конвенция в съответствие с чл. 27 и датата на влизане в сила на всяка поправка в съответствие с чл. 29;
- в) денонсирания в съответствие с чл. 31.

Член 33

1. Тази конвенция, чиито текстове на арабски, китайски, английски, френски, руски и испански език са еднакво автентични, се предава за съхранение на Генералния секретар на Организацията на обединените нации.

2. Генералният секретар на Организацията на обединените нации изпраща заверени копия на тази конвенция до всички държави.

Съгласно Указ № 3384 на Държавния съвет от 9.10.1986 г. Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание от 1984 г. се ратифицира от българска страна със следните резерви:

а) в съответствие с чл. 28 от Конвенцията Народна република България заявява, че не признава компетентията на Комитета против изтезанията, предоставена му по силата на чл. 20 от конвенцията, тъй като счита, че разпоредбите на чл. 20 противоречат на принципа за уважение на суверенитета на държавите - страни по конвенцията;

Резервата оттеглена съгласно Закон на Народното събрание от 1.04.1993 г., публикуван в "Държавен вестник", бр. 30 от 1993 г.

б) в съответствие с чл. 30, ал. 2 от конвенцията Народна република България заявява, че не се счита обвързана с разпоредбите на чл. 30, ал. 1 от конвенцията, които установяват задължителна юрисдикция на международен арбитраж или на Международния съд при решаването на спорове между държавите - страни по конвенцията. Народна република България поддържа своето становище, че споровете между две или повече държави могат да бъдат предавани за разглеждане и решаване от международен арбитраж или от Международния съд само при изрично съгласие на всички страни по спора за всеки отделен случай."

Резервата оттеглена съгласно Закон на Народното събрание от 5 май 1992 г., публикуван в "Държавен вестник", бр. 41 от 1992 г.

Декларации

1. Съгласно чл. 2, т. 3 от Закона за оттегляне на резерва и приемане на декларации по международни конвенции от 1.04.1993 г., публикуван в "Държавен вестник", бр. 30 от 1993 г. България заявява, че в съответствие с чл. 21 и 22 от Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, признава компетентията на Комитета против изтезанията да получава и разглежда съобщения, в които една държава страна твърди, че друга държава страна не изпълнява задълженията си по тази конвенция;

2. Съгласно чл. 2, т. 4 от Закона за оттегляне на резерва и приемане на декларации по международни конвенции от 1.04.1993 г., публикуван в ДВ, бр. 30 от 1993 г. България заявява, че в съответствие с чл. 22 от Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, признава компетентията на Комитета против изтезанията да получава и разглежда съобщенията пряко или от името на лица под нейна юрисдикция, които твърдят, че са жертва на нарушаване разпоредбите на конвенцията от страна на държава - страна по тази конвенция.